

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра фізичного виховання і педагогіки спорту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФУТБОЛ, МІНІ-ФУТБОЛ ТА МЕТОДИКА ЇХ ВИКЛАДАННЯ

напрямок підготовки: 6.010201 – Фізичне виховання

Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту

2016-2017 р.

Робоча програма «Футбол, міні - футбол та методика їх викладання» для студентів галузі знань 0102 - Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини за напрямом підготовки 6.010201 – Фізичне виховання, 2016 року - 32 с.

Розробники: Косік Микола Сергійович, доцент кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту

Протокол № 2 від 07 вересня 2016 року

Завідувач кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту
 (Т.Г.Дерека)

Години відповідають навчальному плану. Структура програми типова.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи

 (О.С.Комоцька)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	8
III. Програма.....	10
IV. Навчально – методична карта дисципліни.....	12
V. Плани практичних занять.....	14-24
VI. Карта самосійної роботи бакалавра.....	23-26
VII. Система поточного і підсумкового контролю.....	27
VIII. Методи навчання.....	28
IX. Методичне забезпечення курсу.....	29
X. Об’ємні вимоги до курсу	30-31
XI. Рекомендована література	
Основна	31
Додаткова.....	32

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма «Футбол, міні - футбол та методика їх викладання» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою фізичного виховання і педагогіки спорту на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для спеціальностей денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Футбол, міні-футбол та методика їх викладання».

Мета курсу – на основі вивчення дисципліни сформувати теоретичні знання, практичні уміння та навички організації, викладання спортивних ігор(футболу, міні-футболу), які обов’язкові в програмі з фізичної культури в освітянських закладах.

Вивчення дисципліни «Футбол, міні - футбол та методика їх викладання» формує у студентів наступні компетенції:

- використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання про спортивні ігри та володіти основними методами навчання футболу та міні- футболу учнів різних вікових груп;
- здатність формувати поняття про здоровий спосіб життя, раціональну організацію вільного часу, навички самоконтролю, загартування.

Завдання курсу:

- Вивчити зі студентами основи техніки спортивних ігор та методики їх викладання на основні теоретичних знань.
- Опанувати методику проведення практичних занять з навчання техніці та тактики спортивних ігор та методиці їх викладання .
- Навчити принципам розвитку фізичних якостей стосовно спортивних ігор : швидкості, витривалості, швидкісно-силових якостей.
- Ознайомити з організацією та проведенням змагань з футболу, міні-футболу в різних навчальних закладах.

Курс (Футбол, міні-футбол та методика їх викладання) вивчається на 3 курсі у кількості 108 годин.

Змістом теоретичних занять є:

«Футбол, міні-футбол методика викладання, загальні положення техніки і тактики гри, правила гри.»;

На практичних заняттях вивчається техніка гри і методика викладання основним ігровим діям, навичкам суддівства.

Індивідуальна та самостійна робота студентів спрямована на поглиблення теоретичних знань та практичних вмінь з методики навчання технічним прийомам , тактичним діям та вдосконалення навичок в організації гри.

Методика вивчення курсу «Футбол, міні-футбол та методика їх викладання» базується на раціональному співставленні лекційних та практичних занять. Після проходження повного курсу з даних дисциплін передбачено проведення іспиту.

Під час практичних занять та самостійної роботи студенти набувають знання, уміння та навички:

- знати значення та місце спортивних ігор у загально - освітній школі;
- знати загальну характеристику спортивних ігор;
- знати класифікацію техніки футболу, міні-футболу;

- знати класифікацію тактики футболу, міні-футболу;
- знати методику навчання техніці гри у футбол, міні-футбол;
- знати методику навчання тактиці гри у футбол, міні-футбол;
- знати заходи попередження травматизму на заняттях зі спортивних ігор;
- знати форми та методи контролю та самоконтролю на заняттях зі спортивних ігор;
- знати особливості проведення занять з футболу, міні-футболу з дітьми та підлітками;
- знати функціональні обов'язки викладача з фізичного виховання;
- знати вимоги до місць занять, обладнання та інвентарю при проведенні занять зі спортивних ігор;
- знати методику побудови конспектів занять з футболу, міні-футболу;
- знати вимоги до інтенсивності та величини навантажень на уроці з футболу, міні-футболу;
- уміти планувати і проводити заходи щодо профілактики травматизму і надавати першу медичну допомогу;
- уміти здійснювати консультаційну діяльність по питанням організації і проведення індивідуальних і колективних фізкультурно-спортивних занять з дітьми різного шкільного віку.
- володіти засобами і методами формування здорового стилю життя на основі потреби у фізичній активності, систематичного виконання фізичних вправ, використання гігієнічних і природних чинників з метою оздоровлення і фізичного вдосконалення тих кого навчають.;
- уміти застосовувати навички науково-методичної діяльності для вирішення конкретних задач що виникають в процесі проведення фізкультурно- спортивних занять;
- уміти застосовувати методи лікарсько-педагогічного контролю в конкретних ситуаціях професійної діяльності;
- уміти визначати причини помилок і знаходити методику їх усунення в процесі освоєння рухових дій і розвитку фізичних якостей.
- методично правильно будувати, проводити і аналізувати уроки зі спортивних ігор.
- здійснювати контроль і самоконтроль за самопочуттям, фізичним і психічним станом тих, що займаються;

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: «Футбол, міні - футбол та методика їх викладання»

Курс:	Напря́м, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>3кредита</i></p> <p>Змістові модулі: <i>1 модуль</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години):<i>108годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>2 години</i></p>	<p>Галузь знань:</p> <p><i>0102 " Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини "</i></p> <p>Напря́м підготовки:</p> <p><i>6.010201 - «Фізична виховання»</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>"бакалавр"</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки:<i>3.</i></p> <p>Семестр: <i>5.</i></p> <p>Контактні заняття: <i>28 годин, з них:</i></p> <p><i>Лекції (теоретична підготовка): 2години</i></p> <p><i>Семінарські заняття: 4 години;</i></p> <p><i>Практичні заняття: 22 години</i></p> <p><i>Модульний контроль:4 години</i></p> <p>Самостійна робота: <i>40 годин</i></p> <p>Вид контролю:<i>іспит – 36 год.</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Футбол, міні-футбол та методика їх викладання

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Контактних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I.									
Історія розвитку та становлення футболу, міні-футболу. Методика навчання техніці гри у футбол, міні-футбол. Методика навчання ігровим діям у футболі, міні-футболі.									
1.	Лекція № 1. Історія розвитку футболу, міні-футболу Місце та значення спортивних ігор та зокрема футболу в системі фізичного виховання. Методика навчання техніці гри у футбол, міні- футбол Методика навчання ігровим діям у футболі, міні футболі.	6	2	2				4	
2.	Семінарське заняття №1 Методика навчання техніці гри у футбол та міні- футбол. Методика навчання ігровим діям у футболі та міні- футболі .	10	2			2		8	
3.	Практичне заняття №1-4 Ознайомлення з технікою володіння м'ячем польового гравця та методика навчання її прийомів - пересування(ходьба, біг, стрибки, зупинки, повороти); -володіння м'ячем (удари, зупинки, ведення, фінти, відбирання, вкидання).	14	8		8			6	
7.	Практичне заняття №5 Ознайомлення з технікою гри воротаря та методика навчання її прийомів :	8	2		2			6	

	- пересування (ходьба, біг, стрибки, зупинки, повороти); -володіння м'ячем (ловіння, відбивання, кидки).								
	Практичне заняття №6-7 Ознайомлення з тактикою та методика навчання гри футболістів у фазі володіння м'ячем – індивідуальні, групові та командні дії. Ознайомлення з тактикою та методика навчання гри футболістів у фазі відбору м'яча – індивідуальні, групові та командні дії.	12	4		4			6	2
	Разом	50	18	2	14	2		30	2
Змістовий модуль II.									
Методика навчання ігровим діям у футболі, міні-футболі. Методика проведення уроку з футболу, міні-футболу.									
	Семінарське заняття №2 Методика проведення уроку з футболу, міні-футболу.	6	2			2		4	
8.	Практичне заняття №8-9 Учбова практика (проведення окремих частин уроку з футболу та міні футболу). Організація та проведення різних видів змагань з футболу та міні футболу.	12	4		4			6	2
9.	Практичне заняття №10-11 Практика суддівства змагань з футболу та міні футболу.	4	4		4				
		22	10		8	2		10	2
	Екзамен	36							
	Разом	108	28	2	22	4		40	4

ІІІ. ПРОГРАМА

Змістовий модуль І.

Історія розвитку та становлення футболу. Методика навчання техніці гри у футбол.

Методика навчання ігровим діям у футболі.

Лекція № 1.

Історія розвитку футболу, міні футболу Місце та значення спортивних ігор та зокрема футболу в системі фізичного виховання. Методика навчання техніці гри у футбол, міні футбол Методика навчання ігровим діям у футболі, міні футболі.

***Основні поняття теми:** історичний нарис розвитку спортивних ігор, сучасні уяви про футбол та міні футбол; основні характерні риси ігор. Класифікація техніки та тактики гри.*

Семинарське заняття №1

Методика навчання техніці гри у футбол. Методика навчання ігровим діям у футболі .

***Основні поняття теми:** Діяльність футболістів: рухова та ігрова. Класифікація техніки гри; функції гравців.*

Практичне заняття №1-4.

Ознайомлення з технікою володіння м'ячем польового гравця та методика навчання її прийомів :

- пересування (ходьба, біг, стрибки, зупинки, повороти);
- володіння м'ячем (удари, зупинки, ведення, фінти, відбирання, вкидання)

***Засоби:** загально-розвиваючі вправи, ходьба, біг, стрибки, переміщення, вправи з м'ячами.*

***Методи навчання:** словесний, наочності, метод фізичних вправ.*

Практичне заняття №5

Ознайомлення з технікою гри воротаря та методика навчання її прийомів :

- пересування (ходьба, біг, стрибки, зупинки, повороти);
- володіння м'ячем (ловіння, відбивання, кидки)

***Засоби:** загально-розвиваючі вправи, ходьба, біг, стрибки, переміщення, вправи з м'ячами.*

***Методи навчання:** словесний, наочності, метод фізичних вправ.*

Практичне заняття №6-7

Ознайомлення з тактикою та методика навчання

гри футболістів у фазі володіння м'ячем – індивідуальні, групові та командні дії.

Ознайомлення з тактикою та методика навчання гри футболістів у фазі відбору м'яча – індивідуальні, групові та командні дії.

***Засоби:** загально-розвиваючі вправи, ходьба, біг, стрибки, переміщення,*

вправи з м'ячами.

Методи навчання: *словесний, наочності, метод фізичних вправ, змагальний.*

Змістовий модуль II.

Методика навчання ігровим діям у футболі, міні-футболі. Методика проведення уроку з футболу, міні-футболу.

Семінарське заняття №2

Методика проведення уроку з футболу, міні-футболу. Організація та проведення різних видів змагань з футболу та міні футболу. Суддівства змагань з футболу та міні футболу.

Основні поняття теми: методики навчання та методи навчання. Форми проведення змагань.

Практичне заняття №8-9

Учбова практика (проведення окремих частин уроку з футболу та міні футболу).

Організація та проведення різних видів змагань з футболу та міні футболу.

Засоби: *загально-розвиваючі вправи, ходьба, біг, стрибки, переміщення, вправи з м'ячами.*

Методи навчання: *словесний, наочності, метод фізичних вправ, змагальний.*

Практичне заняття №10-11

Практика суддівства змагань з футболу та міні футболу.

Засоби: *загально-розвиваючі вправи, ходьба, біг, стрибки, переміщення, вправи з м'ячами.*

Методи навчання: *словесний, наочності, метод фізичних вправ, змагальний.*

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I.

Історія розвитку та становлення футболу. Методика навчання техніці гри у футбол, міні-футбол. Методика навчання ігровим діям у футболі, міні футболі.

Семінарське заняття №1

Методика навчання техніці гри у футбол. Методика навчання ігровим діям у футболі .

План заняття:

1. Класифікація техніки гри у футбол, міні-футбол.
2. Класифікація тактики гри у футбол, міні-футбол.
3. Методика навчання технічним прийомам гри.
4. Методика навчання тактичним діям(індивідуальним, груповим, колективним) у нападі, у захисті.

Рекомендована література

Основна:

1. Бойченко С. Взаимосвязь ловкости с техническим мастерством футболистов. Київ, Теория и методика физического воспитания и спорта, 2005, № 2, С. 3-5.
2. Голомазов С., Чирва Б. Причины технического брака. Методические разработки для слушателей ВШТ, Вып.7. Москва.: РГАФК, 1998. – 51 с.
3. Дулібський А. В. Техніко-тактична підготовка юних футболістів. – Київ, Науково-методичний (технічний) комітет Федерації футболу України, 2001, С. 61-65.
4. Журід С.М. Удосконалення техніко-тактичної підготовки футболістів 15-17 років з використанням комплексів трену вальних завдань: Автореф. дис. ...канд. наук з фізичного виховання та спорту: 24.00.01. – Олімпійський і професійний спорт – Харківськ. держ. акад.- К., 2007. – 20с.
5. Максименко И. Контроль физической и технической подготовленности футболистов в спортивных секциях школ и ДЮСШ, Спортивный вестник Придніпров'я, Дніпропетровськ.: 2004., № 7, С. 17-20.
6. Монаков Г. В. Техническая подготовка футболистов, Москва, Физкультура и спорт, 2000, С. 102 – 106.

7. Овраменко В.Г., Бабарико О.Є., Гончаренко В.І., Джус О.Н.. Футбол. Навчальна робоча для ДЮСШ та СДЮСШОР, Київ, 2003, 103 с.
8. Палфан Янош. Подготовка молодого футболиста. Москва, Физкультура и спорт, 1973, 215с.

Додаткова:

1. Вихров К.Л. Футбол в школі. Київ: Радянська школа, 1990.-188с.
2. Гриндлер К., Пальке Х., Хеммс Х. Техническая и тактическая подготовка футболистов.-М.: Фізкультура и спорт, 1976.-256с.
3. Зонин Г.С. Исследование физической, технической подготовки и их совершенствование у футболистов. Автореф. Дис... канд. пед. наук.- Л., 1975.-21с.
4. Келлер В. С., Соломонко В. В. Індивідуальне тренування футболиста.- К.: -Здоров'я, 1975.-78с.
5. Костюкевич В. М. та інш. Футбол. Методичні рекомендації для студентів факультету фізичної культури.- Вінниця: ВДП, 1992.-30с.
6. Романенко В.С., Джус О.Н., Догадин М.Е. Тренировка футболистов.-К.: Здоров'я, 1987.-261с.
7. Соломонко В.В., Лисенчук Г,А., Соломонко О,В, Футбол. (Підручник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту).-К.: Олімпійська література, 1997.- 288с.
8. Кулаков Ю. Є. Спортивні ігри (організація та методика викладання на факультеті фізичної культури) : Навчальний посібник . – Миколаїв, 1997.- 194 с.
9. Арєф'єв В. Г. , Єдинак Г. А. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту). Кам'янець-Подільський «РУТА». 2007.

Практичне заняття №1-4

Ознайомлення та навчання техніки володіння м'ячем польового гравця та методика навчання її прийомів :

- пересування (ходьба, біг, стрибки, зупинки, повороти);

- володіння м'ячем (удари, зупинки, ведення, фінти, відбирання, вкидання).

План заняття:

1. Ходьба, біг, стрибки, зупинки, повороти; загальнорозвиваючі вправи.
2. Удари ногами, головою;
3. Зупинка м'яча ногами, грудьми, головою;
4. Ведення м'яча;
5. Відбирання м'яча;
6. Вкидання м'яча;
7. Учбові ігри.

Рекомендована література

Основна:

1. Бойченко С. Взаимосвязь ловкости с техническим мастерством футболистов. Київ, Теория и методика физического воспитания и спорта, 2005, № 2, С. 3-5.
2. Голомазов С., Чирва Б. Причины технического брака. Методические разработки для слушателей ВШТ, Вып.7. Москва.: РГАФК, 1998. – 51 с.
3. Дулібський А. В. Техніко-тактична підготовка юних футболістів. – Київ, Науково-методичний (технічний) комітет Федерації футболу України, 2001, С. 61-65.
4. Журід С.М. Удосконалення техніко-тактичної підготовки футболістів 15-17 років з використанням комплексів трену вальних завдань: Автореф. дис. ...канд. наук з фізичного виховання та спорту: 24.00.01. – Олімпійський і професійний спорт – Харківськ.держ.акад.- К., 2007. – 20с.
5. Максименко И. Контроль физической и технической подготовленности футболистов в спортивных секциях школ и ДЮСШ, Спортивный вестник Придніпров'я, Дніпропетровськ.: 2004., № 7, С. 17-20.
6. Монаков Г. В. Техническая подготовка футболистов, Москва, Физкультура и спорт, 2000, С. 102 – 106.
7. Овраменко В.Г., Бабарико О.Є., Гончаренко В.І., Джус О.Н.. Футбол. Навчальна робоча для ДЮСШ та СДЮСШОР, Киев, 2003, 103 с.
8. Палфан Янош. Подготовка молодого футболиста. Москва, Физкультура и спорт, 1973, 215с.

Додаткова:

1. Вихров К.Л. Футбол в школі. Київ: Радянська школа, 1990.-188с.
2. Гриндлер К., Пальке Х., Хеммс Х. Техническая и тактическая подготовка футболистов.-М.: Физкультура и спорт, 1976.-256с.
3. Зонин Г.С. Исследование физической, технической подготовки и их совершенствование у футболистов. Автореф. Дис... канд. пед. наук.- Л., 1975.-21с.
4. Келлер В. С., Соломонко В. В. Індивідуальне тренування футболіста.- К.: -Здоров'я, 1975.-78с.
5. Костюкевич В. М. та інш. Футбол. Методичні рекомендації для студентів факультету фізичної культури.- Вінниця: ВДП, 1992.-30с.

6. Романенко В.С., Джус О.Н., Догадин М.Е. Тренінг фахіболоістов.-К.: Здороб'я, 1987.-261с.
7. Соломонко В.В., Лисенчук Г,А., Соломонко О,В, Футбол. (Підручник для студентів вищих учбових закладів фізичного виховання і спорту).-К.: Олімпійська література,1997.- 288с.
8. Кулаков Ю. Є. Спортивні ігри (організація та методика викладання на факультеті фізичної культури) : Навчальний посібник . – Миколаїв,1997.- 194 с.
- 9.Арєф'єв В. Г. , Єдинак Г. А. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту). Кам'янець-Подільський «РУТА». 2007.

Практичне заняття №5

Ознайомлення з технікою гри воротаря та методика навчання її прийомів :
- пересування (ходьба, біг, стрибки, зупинки, повороти);
- володіння м'ячем (ловля, відбивання, кидки).

План заняття:

1. Ходьба, біг, стрибки, зупинки, повороти; загальнорозвиваючі вправи.
2. Ловля м'яча;
3. Відбивання м'яча;
4. Введення м'яча у гру;
5. Учбові ігри.

Рекомендована література

Основна:

- 1.Бойченко С. Взаимосвязь ловкости с техническим мастерством футболистов. Київ, Теория и методика физического воспитания и спорта, 2005, № 2, С. 3-5.
2. Голомазов С., Чирва Б. Причины технического брака. Методические разработки для слушателей ВШТ, Вып.7. Москва.: РГАФК, 1998. – 51 с.
3. Дулібський А. В. Техніко-тактична підготовка юних футболістів. – Київ, Науково-методичний (технічний) комітет Федерації футболу України, 2001, С. 61-65.
4. Журід С.М. Удосконалення техніко-тактичної підготовки футболістів 15-17 років з використанням комплексів трену вальних завдань: Автореф. дис. ...канд. наук з фізичного виховання та спорту: 24.00.01. – Олімпійський і професійний спорт – Харківськ.держ.акад.- К., 2007. – 20с.

5. Максименко И. Контроль физической и технической подготов- ленности футболистов в спортивных секциях школ и ДЮСШ, Спортивний вісник Придніпров'я, Дніпропетровськ.: 2004., № 7, С. 17-20.
6. Монаков Г. В. Техническая подготовка футболистов, Москва, Физкультура и спорт, 2000, С. 102 – 106.
7. Овраменко В.Г., Бабарико О.Є., Гончаренко В.І., Джус О.Н.. Футбол. Навчальна робоча для ДЮСШ та СДЮСШОР, Киев, 2003, 103 с.
8. Палфан Янош. Подготовка молодого футболиста. Москва, Физкультура и спорт, 1973, 215с.

Додаткова:

1. Вихров К.Л. Футбол в школі. Київ: Радянська школа, 1990.-188с.
2. Гриндлер К., Пальке Х., Хеммс Х. Техническая и тактическая подготовка футболистов.-М.: Физкультура и спорт, 1976.-256с.
3. Зонин Г.С. Исследование физической, технической подготовки и их совершенствование у футболистов. Автореф. Дис... канд. пед. наук.- Л., 1975.-21с.
4. Келлер В. С., Соломонко В. В. Індивідуальне тренування футболіста.- К.: - .Здоров'я, 1975.-78с.
5. Костюкевич В. М. та інші. Футбол. Методичні рекомендації для студентів факультету фізичної культури.- Вінниця: ВДП, 1992.-30с.
6. Романенко В.С., Джус О.Н., Догадин М.Е. Тренировка футболистов.-К.: Здоров'я, 1987.-261с.
7. Соломонко В.В., Лисенчук Г,А., Соломонко О,В, Футбол. (Підручник для студентів вищих учбових закладів фізичного виховання і спорту).-К.: Олімпійська література, 1997.- 288с.
8. Кулаков Ю. Є. Спортивні ігри (організація та методика викладання на факультеті фізичної культури) : Навчальний посібник . – Миколаїв, 1997.- 194 с.
9. Арєф'єв В. Г. , Єдинак Г. А. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту). Кам'янець-Подільський «РУТА». 2007.

Практичне заняття №6-7

Ознайомлення з тактикою та методика навчання гри футболістів у фазі відбору м'яча – індивідуальні, групові та командні дії.

План заняття:

1. Ходьба, біг, стрибки, зупинки, повороти; загальнорозвиваючі вправи.
2. Тактика нападу: індивідуальні дії (з м'ячем, без м'яча), групові дії (комбінації при стандартних положеннях, при вкиданні м'яча, при кутових ударах, при штрафних ударах) командні дії (системи гри).
3. Тактика захисту

Рекомендована література

Основна:

1. Бойченко С. Взаимосвязь ловкости с техническим мастерством футболистов. Київ, Теория и методика физического воспитания и спорта, 2005, № 2, С. 3-5.
 2. Голомазов С., Чирва Б. Причины технического брака. Методические разработки для слушателей ВШТ, Вып.7. Москва.: РГАФК, 1998. – 51 с.
 3. Дулібський А. В. Техніко-тактична підготовка юних футболістів. – Київ, Науково-методичний (технічний) комітет Федерації футболу України, 2001, С. 61-65.
 4. Журід С.М. Удосконалення техніко-тактичної підготовки футболістів 15-17 років з використанням комплексів трену вальних завдань: Автореф. дис. ...канд. наук з фізичного виховання та спорту: 24.00.01. – Олімпійський і професійний спорт – Харківськ.держ.акад.- К., 2007. – 20с.
 5. Максименко И. Контроль физической и технической подготовленности футболистов в спортивных секциях школ и ДЮСШ, Спортивный вестник Придніпров'я, Дніпропетровськ.: 2004., № 7, С. 17-20.
 6. Монаков Г. В. Техническая подготовка футболистов, Москва, Физкультура и спорт, 2000, С. 102 – 106.
 7. Овраменко В.Г., Бабарико О.Є., Гончаренко В.І., Джус О.Н.. Футбол. Навчальна робоча для ДЮСШ та СДЮСШОР, Киев, 2003, 103 с.
 8. Палфан Янош. Подготовка молодого футболиста. Москва, Физкультура и спорт, 1973, 215с.
-
1. Вихров К.Л. Футбол в школі. Київ: Радянська школа, 1990.-188с.
 2. Гриндлер К., Пальке Х., Хеммс Х. Техническая и тактическая подготовка футболистов.-М.: Физкультура и спорт, 1976.-256с.
 3. Зонин Г.С. Исследование физической, технической подготовки и их совершенствование у футболистов. Автореф. Дис... канд. пед. наук.- Л., 1975.-21с.
 4. Келлер В. С., Соломонко В. В. Індивідуальне тренування футболіста.- К.: -Здоров'я, 1975.-78с.
 5. Костюкевич В. М. та інші. Футбол. Методичні рекомендації для студентів факультету фізичної культури.- Вінниця: ВДП, 1992.-30с.

6. Романенко В.С., Джус О.Н., Догадин М.Е. Тренінг фах футболістів.-К.: Здоров'я, 1987.-261с.
7. Соломонко В.В., Лисенчук Г,А., Соломонко О,В, Футбол. (Підручник для студентів вищих учбових закладів фізичного виховання і спорту).-К.: Олімпійська література,1997.- 288с.
8. Кулаков Ю. Є. Спортивні ігри (організація та методика викладання на факультеті фізичної культури) : Навчальний посібник . – Миколаїв,1997.- 194 с.
9. Арєф'єв В. Г. , Єдинак Г. А. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту). Кам'янець-Подільський «РУТА». 2007.

Змістовий модуль II.

Методика навчання ігровим діям у футболі, міні-футболі. Методика проведення уроку з футболу, міні-футболу.

Семінарське заняття №2

Методика проведення уроку з футболу, міні-футболу. Організація та проведення різних видів змагань з футболу та міні- футболу. Суддівства змагань з футболу та міні-футболу.

План заняття:

1. Педагогічні вимоги до уроку;
2. Типологія і структура уроку;
3. Управління діяльністю учнів;
4. Системи розіграшу змагань;
5. Положення змагань;
6. Суддівство змагань;

Рекомендована література

Основна:

1. Бойченко С. Взаємозв'язок ловкості з технічним майстерством футболістів. Київ, Теорія і методика фізичного виховання і спорту, 2005, № 2, С. 3-5.
2. Голомазов С., Чирва Б. Причини технічного браку. Методичні розробки для слухачів ВШТ, Вып.7. Москва.: РГАФК, 1998. – 51 с.
3. Дулібський А. В. Техніко-тактична підготовка юних футболістів. – Київ, Науково-методичний (технічний) комітет Федерації футболу України, 2001, С. 61-65.
4. Журід С.М. Удосконалення техніко-тактичної підготовки футболістів 15-17 років з використанням комплексів тренувальних завдань: Автореф. дис.

...канд. наук з фізичного виховання та спорту: 24.00.01. – Олімпійський і професійний спорт – Харківськ. держ. акад.- К., 2007. – 20с.

5. Максименко И. Контроль физической и технической подготовленности футболистов в спортивных секциях школ и ДЮСШ, Спортивный вісник Придніпров'я, Дніпропетровськ.: 2004., № 7, С. 17-20.

6. Монаков Г. В. Техническая подготовка футболистов, Москва, Физкультура и спорт, 2000, С. 102 – 106.

7. Овраменко В.Г., Бабарико О.Є., Гончаренко В.І., Джус О.Н.. Футбол. Навчальна робоча для ДЮСШ та СДЮСШОР, Киев, 2003, 103 с.

8. Палфан Янош. Подготовка молодого футболиста. Москва, Физкультура и спорт, 1973, 215с.

Додаткова:

1. Вихров К.Л. Футбол в школі. Київ: Радянська школа, 1990.-188с.

2. Гриндлер К., Пальке Х., Хеммс Х. Техническая и тактическая подготовка футболистов.-М.: Физкультура и спорт, 1976.-256с.

3. Зонин Г.С. Исследование физической, технической подготовки и их совершенствование у футболистов. Автореф. Дис... канд. пед. наук.- Л., 1975.-21с.

4. Келлер В. С., Соломонко В. В. Індивідуальне тренування футболіста.- К.: -Здоров'я, 1975.-78с.

5. Костюкевич В. М. та інші. Футбол. Методичні рекомендації для студентів факультету фізичної культури.- Вінниця: ВДП, 1992.-30с.

6. Романенко В.С., Джус О.Н., Догадин М.Е. Тренінг футболистов.-К.: Здоров'я, 1987.-261с.

7. Соломонко В.В., Лисенчук Г,А., Соломонко О,В, Футбол. (Підручник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту).-К.: Олімпійська література, 1997.- 288с.

8. Кулаков Ю. Є. Спортивні ігри (організація та методика викладання на факультеті фізичної культури) : Навчальний посібник . – Миколаїв, 1997.- 194 с.

9. Арєф'єв В. Г. , Єдинак Г. А. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту). Кам'янець-Подільський «РУТА». 2007.

Практичне заняття №8-9

Учбова практика (проведення окремих частин уроку з футболу та міні - футболу).

Організація та проведення різних видів змагань з футболу та міні - футболу.

План заняття:

1. Ходьба, біг, стрибки, зупинки, загальнорозвиваючі вправи.
2. Проведення окремих частин уроку з футболу, міні-футболу (написання плану-конспекту уроку).
3. Учбові ігри.

Рекомендована література**Основна:**

1. Бойченко С. Взаимосвязь ловкости с техническим мастерством футболистов. Київ, Теория и методика физического воспитания и спорта, 2005, № 2, С. 3-5.
2. Голомазов С., Чирва Б. Причины технического брака. Методические разработки для слушателей ВШТ, Вып.7. Москва.: РГАФК, 1998. – 51 с.
3. Дулібський А. В. Техніко-тактична підготовка юних футболістів. – Київ, Науково-методичний (технічний) комітет Федерації футболу України, 2001, С. 61-65.
4. Журід С.М. Удосконалення техніко-тактичної підготовки футболістів 15-17 років з використанням комплексів трену вальних завдань: Автореф. дис. ...канд. наук з фізичного виховання та спорту: 24.00.01. – Олімпійський і професійний спорт – Харківськ. держ. акад.- К., 2007. – 20с.
5. Максименко И. Контроль физической и технической подготовленности футболистов в спортивных секциях школ и ДЮСШ, Спортивный вестник Придніпров'я, Дніпропетровськ.: 2004., № 7, С. 17-20.
6. Монаков Г. В. Техническая подготовка футболистов, Москва, Физкультура и спорт, 2000, С. 102 – 106.
7. Овраменко В.Г., Бабарико О.Є., Гончаренко В.І., Джус О.Н.. Футбол. Навчальна робоча для ДЮСШ та СДЮСШОР, Киев, 2003, 103 с.
8. Палфан Янош. Подготовка молодого футболиста. Москва, Физкультура и спорт, 1973, 215с.

Додаткова:

1. Вихров К.Л. Футбол в школі. Київ: Радянська школа, 1990.-188с.
2. Гриндлер К., Пальке Х., Хеммс Х. Техническая и тактическая подготовка футболистов.-М.: Физкультура и спорт, 1976.-256с.
3. Зонин Г.С. Исследование физической, технической подготовки и их совершенствование у футболистов. Автореф. Дис... канд. пед. наук.- Л.,

1975.-21с.

4.Келлер В. С., Соломонко В. В. Індивідуальне тренування футболіста.- К.: - .Здоров'я, 1975.-78с.

5. Костюкевич В. М. та інші. Футбол. Методичні рекомендації для студентів факультету фізичної культури.- Вінниця: ВДП, 1992.-30с.

6. Романенко В.С., Джус О.Н., Догадин М.Е. Тренувкафутболістов.-К.: Здоров'я, 1987.-261с.

7. Соломонко В.В., Лисенчук Г,А., Соломонко О,В, Футбол. (Підручник для студентів вищих учбових закладів фізичного виховання і спорту).-К.: Олімпійська література,1997.- 288с.

8. Кулаков Ю. Є. Спортивні ігри (організація та методика викладання на факультеті фізичної культури) : Навчальний посібник . – Миколаїв,1997.- 194 с.

9.Арєф'єв В. Г. , Єдинак Г. А. Фізична культура в школі (молодомуспеціалісту). Кам'янець-Подільський «РУТА». 2007.

Практичне заняття №10-11

Практика суддівства змагань з футболу та міні-футболу.

План заняття :

1. Ходьба, біг, стрибки, зупинки, загальнорозвиваючі вправи.
2. Учні ігри. Практика суддівства.

Рекомендована література

Основна:

1.Бойченко С. Взаимосвязь ловкости с техническим мастерством футболистов. Київ, Теория и методика физического воспитания и спорта, 2005, № 2, С. 3-5.

2. Голомазов С., Чирва Б. Причины технического брака. Методические разработки для слушателей ВШТ, Вып.7. Москва.: РГАФК, 1998. – 51 с.

3. Дулібський А. В. Техніко-тактична підготовка юних футболістів. – Київ, Науково-методичний (технічний) комітет Федерації футболу України, 2001, С. 61-65.

4. Журід С.М. Удосконалення техніко-тактичної підготовки футболістів 15-17 років з використанням комплексів тренувальних завдань: Автореф. дис. ...канд. наук з фізичного виховання та спорту: 24.00.01. – Олімпійський і професійний спорт – Харківськ.держ.акад.- К., 2007. – 20с.

5. Максименко И. Контроль физической и технической подготовленности футболистов в спортивных секциях школ и ДЮСШ, Спортивный вестник

Придніпров'я, Дніпропетровськ.: 2004., № 7, С. 17-20.

6. Монаков Г. В. Техническая подготовка футболистов, Москва, Физкультура и спорт, 2000, С. 102 – 106.

7. Овраменко В.Г., Бабарико О.Є., Гончаренко В.І., Джус О.Н.. Футбол. Навчальна робоча для ДЮСШ та СДЮСШОР, Киев, 2003, 103 с.

8. Палфан Янош. Подготовка молодого футболиста. Москва, Физкультура и спорт, 1973, 215с.

Додаткова:

1. Вихров К.Л. Футбол в школі. Київ: Радянська школа, 1990.-188с.

2. Гриндлер К., Пальке Х., Хеммс Х. Техническая и тактическая подготовка футболистов.-М.: Физкультура и спорт, 1976.-256с.

3. Зонин Г.С. Исследование физической, технической подготовки и их совершенствование у футболистов. Автореф. Дис... канд. пед. наук.- Л., 1975.-21с.

4. Келлер В. С., Соломонко В. В. Індивідуальне тренування футболіста.- К.: -Здоров'я, 1975.-78с.

5. Костюкевич В. М. та інші. Футбол. Методичні рекомендації для студентів факультету фізичної культури.- Вінниця: ВДП, 1992.-30с.

6. Романенко В.С., Джус О.Н., Догадин М.Е. Тренінг футболистов.-К.: Здоров'я, 1987.-261с.

7. Соломонко В.В., Лисенчук Г,А., Соломонко О,В, Футбол. (Підручник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту).-К.: Олімпійська література, 1997.- 288с.

8. Кулаков Ю. Є. Спортивні ігри (організація та методика викладання на факультеті фізичної культури) : Навчальний посібник . – Миколаїв, 1997.- 194 с.

9. Арєф'єв В. Г. , Єдинак Г. А. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту). Кам'янець-Подільський «РУТА». 2007.

VI. САМОСТІЙНА РОБОТА

Для досягнення поставлених завдань щодо оволодіння курсом «Футбол, міні - футбол і методика їх викладання» цикл аудиторних занять має доповнюватися роботою студентів як в аудиторіях (лекційні та семінарські заняття) та спортивному залі (практичні заняття), так і в поза аудиторний час.

Студенти мають опрацювати самостійно:

1.) лекційний матеріал доповнити детальним поглибленням дисципліни;

- 2.) технічні прийоми гри у нападі та захисті;
- 3.) тактичні дії гри у нападі та захисті;
- 4.) методику навчання технічним прийомам та тактичним діям;
- 5.) підготувати план – конспект уроку ;
- 6.) підготуватися до ПМК.

Результати ефективної роботи визначаються якістю підготовки під час модульного контролю та практичних тестів.

Карту самостійної роботи,

де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи бакалаврами, подано у вигляді табл. 6.1.

Футбол, міні - футбол і методика їх викладання

Таблиця 6.1

Змістовний модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (24 тижб.)
<i>Змістовий модуль I.</i>			
<i>Історія розвитку та становлення футболу. Методика навчання техніці гри у футбол, міні-футбол. Методика навчання ігровим діям у футболі, міні футболі.</i>			
Тема № 1. Сучасний футбол на Україні. Характеристика гри. Класифікація техніки та тактики гри. (4години).	Поточний, практичне заняття	5	1
Тема №2 Методика навчання технічним прийомам гри у футбол та міні- футбол. Методика навчання ігровим діям у футболі та міні- футболі (6годин).	Поточний, практичне заняття	5	2
Тема №3 Техніка гри польового гравця та методика навчання її прийомів: - пересування; - володіння м'ячем (8 годин).	Поточний, практичне заняття	5	3
Тема №4 Техніка та тактика гри воротаря та методика навчання її прийомів : - пересування; - володіння м'ячем (6 годин).	Поточний, практичне заняття	5	4
Тема №5 Тактика гри у нападі та методика їх навчання.	Поточн	5	5

Тактика гри у захисті та методика їх навчання (6 годин).	ий, практичне заняття		
<i>Змістовий модуль II. Методика навчання ігровим діям у футболі, міні-футболі. Методика проведення уроку з футболу, міні-футболу.</i>			
Тема №6 Методика проведення уроку з футболу, міні-футболу (4 години).	Поточний, практичне заняття	5	6
Тема №7 Організація та проведення різних видів змагань з футболу, міні-футболу. Суддівство змагань з футболу, міні-футболу (6години).	Поточний, практичне заняття	5	7
Разом 40 годин		Разом 35 балів	

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів з дисципліни «Футбол, міні - футбол та методика їх викладання» оцінюються замодульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
---	----------------	----------------------------	---------------------------------	--------

підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 7.1, табл. 7.2.

Таблиця 7.1

1.	Відвідування лекцій	1	1	1
2.	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	11+2	13
3.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	7	35
4.	Робота на практичному (семінарському) занятті, в т.ч. проведення окремих частин уроку.	10	9	90
5.	Модульна контрольна робота	25	2	50
Максимальна кількість балів –189				

Розрахунок рейтингових балів

Розрахунок: $189:60 = 3,15$

Екзамен – 40 балів

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи письмового контролю:** реферат.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності оцінки

А) Футбол, міні-футбол та методика їх викладання

Таблиця 7.2

Оцінка у балах	Оцінка	Пояснення
90-100	А	Відмінно Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
82-89	В	Дуже добре Вище середнього рівня з кількома помилками
75-81	С	Добре

		<i>В загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок</i>
69-74	D	Задовільно <i>Непогано, але зі значною кількістю недоліків</i>
60-68	E	Достатньо <i>Виконання задовольняє мінімальним критеріям</i>
35-59	FX	Незадовільно <i>З можливістю повторного складання</i>
1-34	F	Незадовільно <i>Зобов'язковим повторним курсом</i>

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальної роботи, модульного контролю.

Виконання модульного контролю здійснюється в режимі тестування.

Таблиця тестового контролю

Таблиця 7.3

№	Тести	Критерії оцінювання (Кількість виконань)	Підсумкова кількість балів.	Оцінка за 4-бальною шкалою
МК1	1.Набивання м'яча ногою(кількість разів за 30 сек.)	30-25	25-20б.	«відмінно»
		17-11	19-13б.	«добре»
10-6		12-6 б.	«задовільно»	
5-0		5-1 б.	«незадовільно»	
	2.Удари м'яча у ворота з 9м. (кількість влучень з 10 спроб, при умові правильного виконання техніки удару).	10-8	25-20б.	«відмінно»
		7-6	19-13 б.	«добре»
		5-4	12-6 б.	«задовільно»
		3-2	5-1 б.	«незадовільно»

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда.

• *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Спортивні ігри і методика навчання ».

X. ОБ'ЄМНІ ВИМОГИ ДО КУРСУ

1. Етапи розвитку футболу в світі;
2. Історія українського футболу;

3. Характеристика сучасного світового футболу;
4. Досягнення українських футболістів;
5. Характеристика гри;
6. Етапи методики навчання;
7. Характеристика першого етапу методики навчання;
8. Характеристика другого етапу методики навчання;
9. Характеристика третього етапу методики навчання;
10. Підготовчі вправи (характеристика);
11. Підвідні вправи(характеристика);
12. Спеціальні вправи(характеристика);
13. Класифікація техніки гри у футбол;
14. Визначення технічного прийому;
15. Класифікація тактики гри у футбол;
16. Технічні прийоми володіння м'ячем польового гравця;
17. Основні фази рухів при виконанні удару по м'ячу ногою;
18. Техніка виконання удару по м'ячу підйомом;
19. Типові помилки при виконанні удару по м'ячу підйомом;
20. Методика навчання удару по м'ячу підйомом;
21. Техніка виконання удару по м'ячу внутрішньою стороною стопи;
22. Типові помилки при виконанні удару по м'ячу внутрішньою стороною стопи;
23. Методика навчання удару по м'ячу внутрішньою стороною стопи;
24. Техніка виконання удару по м'ячу головою;
25. Типові помилки при виконанні удару по м'ячу головою;
26. Методика навчання удару по м'ячу головою;
27. Техніка виконання зупинки м'яча;
28. Типові помилки при виконанні зупинки м'яча;
29. Методика навчання зупинки м'яча;
30. Техніка виконання ведення м'яча;
31. Типові помилки при виконанні ведення м'яча;

32. Методика навчання ведення м'яча;
33. Техніка відбирання м'яча;
34. Типові помилки при відбиранні м'яча;
35. Методика навчання відбиранню м'яча;
36. Техніка володіння м'яча воротарем;
37. Методика навчання володіння м'яча воротарем;
38. Види переміщень у футболі та міні – футболі;
39. Тактичні дії воротаря;
40. Тактичні дії польового гравця у нападі;
41. Методика навчання тактичним діям польового гравця у нападі;
42. Тактичні дії польових гравців(групові) у нападі;
43. Методика навчання тактичним діям польових гравців(групові) у нападі;
44. Методика навчання тактичним діям воротаря;
45. Правила змагань з футболу;
46. Методика проведення уроку з футболу;
47. Кількість гравців (однієї команди),яка знаходиться на ігровому полі під час гри футбол;
48. Кількість гравців (однієї команди),яка знаходиться на ігровому полі під час гри міні-футбол;
49. Організація змагань по футболу та міні – футболу;
50. Функції воротаря;
51. Функції гравців захисту;
52. Функції гравців середньої лінії;
53. Функції гравців нападу;
54. Різновиди ударів по м'ячу ногою у футболі та міні – футболі;
55. Способи зупинки м'яча у футболі та міні – футболі.

Рекомендована література

Основна:

Основна:

- 1.Бойченко С. Взаимосвязь ловкости с техническим мастерством

футболістов. Київ, Теория и методика физического воспитания и спорта, 2005, № 2, С. 3-5.

2. Голомазов С., Чирва Б. Причины технического брака. Методические разработки для слушателей ВШТ, Вып.7. Москва.: РГАФК, 1998. – 51 с.

3. Дулібський А. В. Техніко-тактична підготовка юних футболістів. – Київ, Науково-методичний (технічний) комітет Федерації футболу України, 2001, С. 61-65.

4. Журід С.М. Удосконалення техніко-тактичної підготовки футболістів 15-17 років з використанням комплексів трену вальних завдань: Автореф. дис. канд. наук з фізичного виховання та спорту: 24.00.01. – Олімпійський і професійний спорт – Харківськ. держ. акад.- К., 2007. – 20с.

5. Максименко И. Контроль физической и технической подготовленности футболистов в спортивных секциях школ и ДЮСШ, Спортивный вісник Придніпров'я, Дніпропетровськ.: 2004., № 7, С. 17-20.

6. Монаков Г. В. Техническая подготовка футболистов, Москва, Физкультура и спорт, 2000, С. 102 – 106.

7. Овраменко В.Г., Бабарико О.Є., Гончаренко В.І., Джус О.Н.. Футбол. Навчальна робоча для ДЮСШ та СДЮСШОР, Киев, 2003, 103 с.

8. Палфан Янош. Подготовка молодого футболиста. Москва, Физкультура и спорт, 1973, 215с.

Додаткова:

1. Вихров К.Л. Футбол в школі. Київ: Радянська школа, 1990.-188с.

2. Гриндлер К., Пальке Х., Хеммс Х. Техническая и тактическая подготовка футболистов.-М.: Фізкультура и спорт, 1976.-256с.

3. Зонин Г.С. Исследование физической, технической подготовки и их совершенствование у футболистов. Автореф. Дис... канд. пед. наук.- Л., 1975.-21с.

4. Келлер В. С., Соломонко В. В. Індивідуальне тренування футболіста.- К.: -Здоров'я, 1975.-78с.

5. Костюкевич В. М. та інш. Футбол. Методичні рекомендації для студентів факультету фізичної культури.- Вінниця: ВДП, 1992.-30с.

6. Романенко В.С., Джус О.Н., Догадин М.Е. Тренінг футболистов.-К.: Здоров'я, 1987.-261с.

7. Соломонко В.В., Лисенчук Г,А., Соломонко О,В, Футбол. (Підручник для студентів вищих учбових закладів фізичного виховання і спорту).-К.:

Олімпійська література, 1997.- 288с.

8. Кулаков Ю. Є. Спортивні ігри (організація та методика викладання на факультеті фізичної культури) : Навчальний посібник . – Миколаїв, 1997.- 194 с.

9. Арєф'єв В. Г. , Єдинак Г. А. Фізична культура в школі (молодомуспеціалісту). Кам'янець-Подільський «РУТА». 2007.